Eviras anvisning

Övervakning av märkning och registrering
Svin

22.2.2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT **2**

2. ÖVERVAKNINGSSKYLDIGHET OCH VAL AV GÅRDAR SOM SKA KONTROLLERAS **2**

3. ÖVERVAKNINGSPROTOKOLL **3**

3.1. REGISTRERING AV ÖVERVAKNINGSPROTOKOLLET 3
3.2. ARKIVERING AV ÖVERVAKNINGSPROTOKOLL 3

4. ÖVERVAKNING AV DJURHÅLLNINGSPLATSER **4**

4.1. ÅTGÄRDER FÖRE UTFÖRANDE AV EN INSPEKTION PÅ PLATS 4
4.1.1. Granskning av registreringen *4*
4.1.2. Kontroll av förflyttningsanmälningar och anmälningar om djurantal *5*
4.2. ÖVERVAKNINGSÅTGÄRDER SOM UTFÖRS PÅ PLATS 5
4.2.1. Märkning av djur *5*
4.2.2. Konstaterat djurantal *6*
4.2.3. Producentens skyldighet att föra förteckning *6*
4.3. SAMMANDRAG AV ÖVERVAKNINGEN 6
4.4. BEGÄRAN OM UTREDNING 7

5. ÅTGÄRDER SOM LÄNSVETERINÄREN UTFÖR **8**

5.1. LÄNSVETERINÄRENS SLUTSATSER OM ID-ÖVERVAKNINGEN 8
5.2. FORTSATTA ÅTGÄRDER AV LÄNSVETERINÄREN 8
5.3. KONTROLL I EFTERHAND 9

6. SLUTSATSER GÄLLANDE TVÄRVILLKOREN **9**

6.1. ÖVERVAKNINGSUPPGIFTER / TVÄRVILLKOR 9
6.2. BEDÖMNING AV IAKTTAGANDET AV BESTÄMMELSER 9
6.3. FÖRSUMMELSE AV TVÄRVILLKOR 10
6.3.1. Hörande *11*
6.3.2. Registrering av tvärvillkorspåföljder i tillämpningen *11*
6.3.3. Ringa försummelse enligt systemet för tidig varning *11*
6.3.4. Upprepningar *12*
6.4. INSÄNDANDE AV KOPIA AV PROTOKOLL ÖVER SLUTSATSER FRÅN RFV TILL NTM-CENTRALENS KOORDINATOR .. 15

7. FÖRHINDRANDE AV INSPEKTION **15**

1. Allmänt

Myndighetens verksamhet ska bygga på behörighet enligt lag och lagen ska följas noggrant inom myndighetsarbetet. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. Frågor som rör tillämpandet av lagstiftningen avgörs i sista hand av domstol. Tolkningarna i dessa anvisningar är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.

Livsmedelssäkerhetsverket Evira ger i denna anvisning instruktioner om förfarandet vid övervakningen av märkning och registrering av svin i enlighet med de åtgärder som föreskrivs i jord- och skogsbruksministeriets förordning 1296/2001. Nationella bestämmelser om organiserandet av övervakningen ingår dessutom i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010). I rådets direktiv 2008/71/EG föreskrivs om identifiering och registrering av svin. Ytterligare har innehållet i andra nödvändiga författningar angetts till de delar som hör samman med ärendet. De enskilda bestämmelserna anges inte alltid i sin helhet.

Om övervakningen av tvärvillkor föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013, kommissionens delegerade förordning (EU) nr 640/2014, kommissionens genomförandeförordning 809/2014 samt på nationell nivå i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) och statsrådets förordning (7/2015) om föreskrivna verksamhetskrav enligt tvärvillkoren samt övervakningen av att verksamhetskraven och kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden följs.

De instruktioner som meddelas här gäller alla tillsynsmyndigheter som avses i 24 § i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010), samt i fråga om tvärvillkorskontrollerna de tillsynsmyndigheter som avses i 2 kap. i lagen om verkställighet av jordbruksstöd.

2. Övervakningsskyldighet och val av gårdar som ska kontrolleras

År 2016 övervakas minst 3 % av alla hållare av svin. De djurhållare som övervakas utväljs främst genom centraliserat urval.

Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) samt statens ämbetsverk på Åland ska övervaka alla djurhållningsplatser för svin som valts ut för övervakning av Evira genom centraliserat urval. NTM-centralerna ska i sina områden följa med hur övervakningarna framskrider, och slutföra den grundläggande övervakningen före kalenderårets utgång.

Om det i samband med någon annan övervakning konstateras överträdelser av lagstiftningen om märkning och registrering av djur ska övervakningen utsträckas till att gälla märkning och registrering av djur, när den konstaterade bristen är på nivån status 3 (allvarlig brist) eller om det konstateras brister på nivån status 2 (lindrig brist) hos minst 20 % av djuren.

Om det däremot vid kontroller på ort och ställe konstateras brister i märkningen och registreringen av svin till sådana delar att det påverkar de djurbidrag/stöd som EU eller medlemsstaten i fråga betalar till djurhållaren, ska NTM-centralen utvidga kontrollen till att gälla det berörda stödet / bidraget.

3. Övervakningsprotokoll

Över varje inspektionsbesök ska ett övervakningsprotokoll upprättas.
→ Protokollet skrivs ut från tillämpningen före gårdsbesöket. Protokollet numreras av tillämpningen i samband med utskriften. Protokollet är ifyllt på förhand (gård/kunduppgifter, registrering, uppgifter om anmälningar) enligt de uppgifter som finns i tillämpningen vid utskriftstillfället. Om man tar en andra utskrift av ett förhandsifyllt protokoll (och inte hämtar det protokoll som redan finns i tillämpningen), blir det senaste protokollet och de nya uppgifter där finns i kraft, och de uppgifter som hämtats tidigare försvinner.

Djurägaren eller hans/hennes företrädare ska ges tillfälle att underteckna övervakningsprotokollet och vid behov framföra anmärkningar på dess innehåll.
Om protokollet på djurägarens vilja förblir oundertecknat hindrar detta inte att ärendet förs vidare.

En kopia av övervakningsprotokollet ska överlämnas eller skickas åt djurhållaren.
Kontrollrapporten ska upprättas inom en månad från kontroll på plats.

I sådana fall då övervakningen måste kompletteras efter inspektionen på plats, ska det antecknas i protokollet att inspektionen fortsätter.
→ I punkten ’Övervakningsbesöket kompletteras med en tilläggsgranskning’ anges ett uppskattat datum för tilläggsgranskningen.

Alla korrigeringar som införs i övervakningsprotokollet ska förses med initialerna på den som utfört korrigeringen samt datum för korrigeringen.

3.1. Registrering av övervakningsprotokollet

NTM-centralen ska utan dröjsmål registrera resultaten av övervakningen (övervakningsprotokollen) i ID-kontrolltillämpningen. Dessutom skickas till länsveterinären eventuellt annat material som har att göra med övervakningen, och som inte registrerats i tillämpningen.
Efter att de observationer som gjorts på övervakningsobjektet har registrerats, ändras situationskoden för övervakningsobjektet till 04, varvid länsveterinären kommer åt att behandla protokollet i tillämpningen.

Länsveterinären ska registrera sina slutsatser om övervakningen i kontrolltillämpningen, och NTM-centralen ska vidta de åtgärder för kontroll i efterhand som länsveterinären eventuellt föreskrivit, och slutföra dem före 15 mars 2016.

3.2. Arkivering av övervakningsprotokoll

NTM-centralen ska arkivera alla övervakningsprotokoll jämte bilagor i original.

Länsveterinären ska arkivera en kopia av de övervakningsprotokoll, som innehållit anmärkningar gällande iakttagandet av bestämmelserna.

4. Övervakning av djurhållningsplatser

Djurhållaren registrerar sin djurhållningsplats hos landsbygdsnäringsmyndigheten i sin kommun. Om det finns djur tillhörande flera djurhållare i samma djurhållningsplats, grundas djurhållningsplatsen för den person som äger eller innehar djurhållningsplatsen. På samma blankett kan man också anmäla om att man upphör med hållande av svin på den ifrågavarande djurhållningsplatsen.

4.1. Åtgärder före utförande av en inspektion på plats

Djurhållaren förhandsmeddelas i regel inte om inspektioner på plats. Med tanke på att i praktiken genomföra övervakningen är det ändå i vissa fall motiverat att meddela om övervakningen på förhand. Förhandsanmälan får i så fall göras högst 48 timmar före det egentliga gårdsbesöket.

Innan man åker till gården skriver man ut ett förhandsifyllt protokoll från tillämpningen. Tillämpningen numrerar protokollet automatiskt. I fortsättningen får man ut protokollet för behandling med hjälp av detta nummer. Om man inte använder protokollets nummer i fortsättningen, skapar tillämpningen ett nytt protokoll i stället för det gamla, varvid också de förhandsifyllda uppgifternas söks på nytt varefter de tidigare uppgifterna förintas.

4.1.1. Granskning av registreringen

En producent ska registrera sig i registret över djurhållare innan hon/han börjar hålla svin. Anmälan om registrering ska lämnas in till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun, där driftscentrumet för producentens gårdsbruksenhet eller producentens hemort ligger.

Producenten ska uppge följande uppgifter i sin registreringsanmälan:

1) de personuppgifter som avses i 4 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltning (284/2008), utom ägarsignum eller utbildning
2) djurhållningsplatser för svin som producenten äger eller innehar
3) svinproduktionsform
4) datum då verksamheten inletts (Lag om ett system för identifiering av djur 238/2010, 8 §)

Producenten ska utan dröjsmål skriftligt meddela kommunens landsbygdsnäringsmyndighet om ändringar i de uppgifter som avses i 4 § 2 mom. Producenten ska också anmäla avbrott i verksamheten som varar minst sex månader, avbruten verksamhet som inleds på nytt och nedläggning av verksamhet (Lag om ett system för identifiering av djur 238/2010, 9 och 11 §).

En djurhållningsplats kan inte helt strykas från registret, om det fortfarande finns uppgifter om djurhållningsplatsen/förhållandena.

Den registeransvarige för landsbygdsnäringsregistret ger i samband med bekräftelsen av registreringen producenten ett märkningssignum som producenten är skyldig att använda vid märkning och förteckning av svin samt i anmälningar som gäller förflyttning av svin (JSMf 720/2012, 6 §).

I registret över djurhållare kontrolleras, att producenten registrerat sig i svingårdsregistret, ifall uppgiften inte finns förhandsifylld på det protokoll som

skrivits ut från tillämpningen. De djurhållningsplatser som producenten äger och innehar kontrolleras i sektionen för djurhållningsplatser i djurhållarregistret.

4.1.2. Kontroll av förflyttningsanmälningar och anmälningar om djurantal

Producenten skall till svinregistret göra förflyttningsanmälan om mottagande, överlåtande eller förflyttning av svin senast på sjunde dagen efter händelsen i fråga (JSMf 720/2012, 5 §)

Producenten skall göra en anmälan om djurantal till svinregistret (JSMf 720/2012, 4 §, bilaga 1).

De förflyttningsanmälningar som producenten gjort (försäljningar, köp och förflyttningar) kontrolleras i svinregistret. Som granskningsperiod tillämnas perioden tre månader bakåt räknat från det datum då kontrollen av registret utförts. Som kontrolldatum antecknas i protokollet den sista dagen av granskningsperioden. De anmälningar om försäljning, köp och förflyttningar som införts i svinregistret skrivs ut och bifogas som bilaga till protokollet.

De anmälningar om djurantal som producenten gjort kontrolleras i svinregistret. Som granskningsperiod används det pågående och det föregående året.

Anmälningarna om djurantal till svinregistret printas ut och läggs som bilaga till protokollet.

4.2. Övervakningsåtgärder som utförs på plats

Vid inspektionsbesöket ska alla svin som är i djurhållarena ägo eller innehav granskas. Om djuren finns i en djurhållningsplats som ligger i en annan NTM-centrals område, mer man om handräckning av denna NTM-central för att genomföra övervakningen.

4.2.1. Märkning av djur

Producenten skall se till att producentens alla svin som föds på djurhållningsplatsen märks. Svinen skall märkas senast innan de överlåts eller flyttas från den djurhållningsplats där de fötts (JSMf 720/2012, 6 §)

Svinen skall märkas antingen med en tatuering eller ett öronmärke på den djurhållningsplats där de har fötts. Vid märkning med tatuering eller öronmärke används ett märkningssignum. Märkningssignumet skall vara tydligt och skall utan oskäligt besvär kunna avläsas på svinet under hela dess livstid (JSMf 720/2012, 6 §).

Om svinets tatuerade märkningssignum eller märkningssignum på öronmärket eller minigrisens mikrochips har skadats, försvunnit eller på något annat sätt blivit oläsligt, skall svinet märkas på nytt i enlighet med 8 § innan det överlåts eller flyttas från djurhållningsplatsen (JSMf 720/2012, 6 §).

Praxisen för svinens märkning undersöks och märkningen granskas genom en ungefärlig granskning. Om djurhållaren varit tvungen att märka om svinen på grund av att märkningen blivit oläslig, ska det finnas en anteckning om detta i djurhållningsplatsens djurförteckning. När ett svin märkts på nytt ska man använda den nuvarande gårdens märkningssignum. Det är bra att beskriva märkningspraxisen på några rader i fältet för ytterligare anmärkningar.

Om minisvin hålls i samma utrymmen som produktionsdjur och/eller används för grisproduktion, gäller märkningsregeln också dem (registrering, förflyttningsanmälan, anmälan om antal, märkning).

Vildsvin och dess korsningar kan transporteras till slakteriet utan tatuering eller öronmärke, förutsatt att andra producenters svin inte transporteras i samma transport och att det inte finns risk för att svinen blandas med andra producenters svin i slakteriet.

4.2.2. Konstaterat djurantal

Vid kontrollbesöket räknas antalet djur i djurhållningsstället utgående från kategorierna i övervakningsprotokollet, och antalen införs i protokollet. Djuren räknas med den noggrannhet det är möjligt under de rådande förhållandena.

4.2.3. Producentens skyldighet att föra förteckning

Producenten ska ha en uppdaterad djurförteckning över sina svin. I förteckningen antecknas för varje djurhållningsplats följande händelser jämte datum :

1) svin som föds
2) svin som dör
3) mottagande av suggor, galtar, unga avelssvin, slaktsvin, grisar eller minigrisar, deras antal enligt märkningssignum samt lägenhetssignum, kundsignum eller djurförmedlarsignum för den som överlåter svinen
4) överlåtelse eller förflyttning av suggor, galtar, unga avelssvin, slaktsvin, grisar eller minigrisar, antalet överlåtna eller förflyttade svin enligt märkningssignum samt lägenhetssignum, kundsignum eller djurförmedlarsignum för den som tar emot svinen
5) ersättning av försvunnen eller skadad märkning eller märkning som annars har blivit oläslig och ersatt märkningssignum (JSMf 720/2012, 8 §)

Uppgifterna i förteckningen ska bevaras i minst tre år efter att anteckningarna gjorts. Uppgifterna i förteckningen ska vara i sådan form, att tillsynsmyndigheten kan kontrollera dem utan oskäligt besvär (Lag om ett system för identifiering av djur 238/2010, 21 §).

Man kontrollerar, att förteckningen förts på det sätt som anges i bestämmelserna. Djurantalet i förteckningen jämförs med det djurantal som konstaterats vid övervakningstillfället.

4.3. Sammandrag av övervakningen

Den status som konstaterats vid övervakningen införs separat i fråga om registrering, anmälning, märkning och förande av förteckning.

1 = I ordning

- Producenten är korrekt registrerad i djurhållarregistret
- Producenten har anmält försäljningar, köp och förflyttningar av svin samt antalet djur till registret
- Svinen har märkts på det sätt som avses i bestämmelserna.
- Förteckningen har uppdaterats, och innehåller de anteckningar som förutsätts enligt bestämmelserna. Förteckningen har förvarats minst den tid som förutsätts enligt

bestämmelserna.

2= Lindriga brister

- Lindriga fel eller brister i registreringen observerades, t.ex. pauser i djurhållningen har inte anmälts.

- Lindriga fel eller brister i anmälningar om antalet djur och/eller anmälningar om händelser observerades, men de orsakade ingen betydande risk för djurens spårbarhet. T.ex. en del av anmälningarna om djurantal för året innan hade blivit ogjorda.

- Det observerades brister i fråga om djurens märkning, men de orsakade ingen betydande risk för identifieringen av djur. T.ex. förnyade märkningar blivit ogjorda (födelsegårdens signum slitet eller otydligt).

- Det observerades lindriga brister i fråga om förandet av förteckning, men de orsakade ingen risk för djurens spårbarhet. T.ex. någon enstaka händelse blivit oregistrerad.

3= Allvarliga brister

- Allvarliga brister i fråga om registreringen. T.ex. alla djurhållningsplatser inte registrerade.

- Anmälningar om djurantal och/eller anmälningar om händelser till registret ogjorda.

- Tydliga brister i fråga om märkningen av djur. T.ex. omärkta djur tagits emot till gården.

- En sådan förteckning över svin som krävs enligt författningarna hade inte förts.

4.4. Begäran om utredning

En begäran om utredning ska lämnas omedelbart medan man är på gården. I begäran om utredning specificeras de brister och felaktigheter i märkningen och registreringen, om vilka tilläggsutredningen begärs. Man ska försöka få djurägarens underskrift på begäran om utredning. Djurägaren meddelar genom sin underskrift att hon/han tagit emot begäran om utredning.

Blanketten för begäran om utredning ska ifyllas i två exemplar, av vilka inspektören behåller den ena som mottagningsbevis. Djurhållaren ska ges en tid för hörande, som med beaktande av den begärda utredningens omfattning, är högst 14 dygn. Till den begäran om utredning som lämnas på gården bifogas en adress dit utredningen skickas. Den skickas till länsveterinärens verksamhetsställe i det regionförvaltningsverk, inom vars verksamhetsområde den övervakande NTM-centralen är belägen.

NTM-centralen ska utan dröjsmål registrera begäran om utredningen i databasen över spärrbestämmelser, med hjälp av Elite-tillämpningen.

Med tanke på eventuella ytterligare föreskrifter ska NTM-centralen utan dröjsmål skicka begäran om utredning jämte eventuella bilagor (kopior) till det tillhörande övervakningsprotokollet till länsveterinären. Om begäran om utredning gäller ett sådant fel eller en sådan brist vars korrigering kan kontrolleras i registret, kontrollerar NTM-centralen den uppgift som finns i registret, samt registrerar resultatet av kontrollen i protokollet till stöd för länsveterinärens slutsats, senast den sista dagen av tiden för hörandet, och skickar därefter genast dokumenten till länsveterinären.

5. Åtgärder som länsveterinären utför

5.1. Länsveterinärens slutsatser om ID-övervakningen

Länsveterinären ska för varje övervakningsprotokolla fatta slutsatser om övervakningen av verksamheten hos djurhållaren. Resultaten av övervakningen registreras i respektive protokoll i övervakningstillämpningen.

Länsveterinären ska skicka en anmälan om övervakningsresultatet till djurhållaren.

Länsveterinären registrerar ett sammanfattande resultat som beskriver djurhållarens verksamhet, skilt för varje rubrikrad:

Registrering

Anmälan

Märkning

Förande av förteckning

1= I ordning (status 1 och 2).

- **3= Allvarliga brister** (status 3), djurhållaren har inte skickat något svar på begäran om utredning till länsveterinären, eller det finns på basis av svaret inte skäl att lindra den status som getts vid den grundläggande övervakningen.

5.2. Fortsatta åtgärder av länsveterinären

Om djurhållaren inte har följt de bestämmelser om registrering som djurhållaren, anmälan av förflyttningar och djurantal, märkning av djur eller förande av förteckning som föreskrivs i JSMf (720/2012) och inte vidtagit de korrigerande åtgärder som föreslås i begäran om utredning, kan länsveterinären vid behov påföra djurhållningsplatsen eller hela gården spärrbestämmelser.

Närmare bestämmelser om de administrativa tvångsmedel och påföljder som kan utdömas för brott mot JSMf (720/2012) ingår i 5 kap. i lagen om ett system för identifiering av djur (55/1980).

5.3. Kontroll i efterhand

Om det vid övervakningen konstateras att lagen helt tydligt har efterlevts, ska länsveterinären föreskriva att en kontroll i efterhand utförs på gården (jfr kap. 4.4 Begäran om utredning). NTM-centralen ska i regel utföra kontrollen i efterhand senast inom en månad efter det egentliga övervakningsbesöket.

Kontrollen i efterhand kan göras genom en kontroll i registret, om bristen eller felet gäller uppgifter i registret, i annat fall utförs en inspektion på plats.

För kontrollen i efterhand utskrivs ett särskilt **protokoll över granskning i efterhand**. Protokollet över granskningen i efterhand ska inte skrivas ut innan den grundläggande registreringen är klar. Eftersom det inte finns något automatiskt förfarande i tillämpningen för meddelanden mellan NTM-centralen och regionförvaltningsverket, skulle det vara bra att på något annat sätt (e-post, telefon) försäkra sig om ifall protokollen är färdiga för behandling (→ protokollnummerförteckning).

6. SLUTSATSER GÄLLANDE TVÄRVILLKOREN

6.1. Övervakningsuppgifter / tvärvillkor

Länsveterinären kan genast efter att slutsatserna i fråga om ID-övervakningen kontrollera också tvärvillkoren ifråga om det övervakningsobjekt som behandlas. Man behöver inte vänta på resultaten av en eventuell granskning i efterhand, eftersom de inte påverkar resultaten av tvärvillkorskontrollen. Om däremot en begäran om utredning har getts till gården, beaktas svaret på begäran om utredning vid objektets helhetsbedömning. Uppgifter kan registreras endast om slutsatserna från den grundläggande granskningen av övervakningsobjektet har registrerats.

Efter att uppgifterna har registrerats i tillämpningen, sammanställer NTM-centralens koordinator denna slutsats med övervakningsuppgifterna från andra tvärvillkorskontroller på samma gård, för att fastställa den slutgiltiga sanktionsprocenten.

6.2. Bedömning av iakttagandet av bestämmelser

Eftersom svindjur inte övervakas individuellt, utom i fråga om kontrollen av att registret över djurhållare är ajour, vilket är en uppgift som är gemensam för hela gården, kontrolleras anmälningar om förflyttningar, märkning och förandet av djurförteckning skilt för varje djurhållningsplats. Varje djurhållningsplats beaktas i helhetsbedömningen i förhållande till dess djurantal. Djurantalet är det djurantal som konstaterats vid övervakningen.

Tillämpningen beaktar de 1-, 2- och 3-värden som getts per djurhållningsplats. Lindriga brister som observerats vid ID-övervakningen (’status 2 → resultat 1’) beaktas alltså inte som ’i ordning’.

6.3. Försummelse av tvärvillkor

Genom att välja punkten ’Försummelse’ i tillämpningen får man möjlighet att bedöma försummelsens betydelse eller omfattning, allvar, avautuu mahdollisuus arvioida laiminlyönnin merkittävyyttä eli laajuutta, vakavuutta, varaktighet, uppsåtlighet och upprepning. Tillämpningen föreslår värden för sanktionsprocenten för varje punkt, och också en totalbesömning utgående från dessa. Länsveterinären har rätt att ändra förslaget i vardera riktningen från den grundläggande sanktionsprocenten, som är 3 (1 ← 3 → 5). Tillämpningen föreslår som helhetsbedömning antingen 0 %, 1 %, 3 % eller 5 %.

Om andelen 2-värden är över 20 %, överskrids sanktionsprocenten, och tvärvillkorsförsummelsen är allvarlig. (sanktion minst 1 %). Observera, att eftersom det inte förekommer individuell bedömning i fråga om svin, så innebär försummelse i fråga om märkning av en liten djurgrupp i tillämpningen att resultatet av iakttagandet av märkningskravet för hela djurplatsens del genast blir sämre än 1, vilket åter leder till att resultatet för hela djurhållningsplatsen försämras (eftersom man utgår från det sämsta resultatet).

I en sådan situation överskrids nivån om 20 % på gårdsnivå mycket lätt. Tillämpningen beaktar inte hur stor del av djurhållningsplatsens/gårdens djur försummelsen i fråga om märkningen i verkligheten gäller, men för att undvika oskäliga påföljder det är skäl att överväga detta när man överväger resultatet.

Vid försummelse överför länsveterinären värdena för dess omfattning, allvar och varaktighet från tillämpningen till protokollet över slutsatserna. Värdena antecknas i protokollet på dess andras sida vid de för ändamålet reserverade punkterna. I fråga om försummelsens uppsåtlighet anges Ja/Nej. Värdet för försummelsens upprepning antecknas i protokollet som Ja/Nej, och dessutom anges i fältet för upprepningar ett värde som multipliceras med tre (kap. 6.3.5. Upprepning). Den högsta procentsats som getts för försummelsens omfattning, allvar och varaktighet är den procent som länsveterinären bör föreslå som sammanlagd sanktionsprocent för övervakningen i fältet för sammanlagd sanktionsprocent i ID-tillämpningen, ifall inte uppsåtliga eller upprepade försummelser har observerats vid övervakningen. I protokollet över slutsatser anges denna procent i punkten sammanlagt sanktions-%, vilket är det förslag till påföljdsprocent som ges på basis av den utförda övervakningen i villkorsområdet ”Folkhälsa, djurhälsa och växtskydd”.

Hela procenten för villkorsområdet ”folkhälsa, djurhälsa och växtskydd” kan inte antecknas på något särskilt ställe, eftersom gården kan blir föremål för övervakning också i fråga om andra villkorsområden (övervakning av växtskyddsmedel, förbjudna ämnen för produktionsdjur, övervakning av rester av veterinärmedicinska läkemedel/växtskyddsmedel, övervakning av hygienen på mjölk/äggproduktionsgårdar, salmonellaövervakning på fjäderfägårdar, övervakning av iakttagandet av anmälningsskyldigheten i fråga om djursjukdomar, övervakning av handel på den inre marknaden och import, foderkontroll), vilka påverkar

sanktionsprocenten för hela villkorsområdet.

Den slutliga påföljdsprocenten framgår först efter att alla tvärvillkorskontroller på gården utförts. Reglerna för beräkningen anges på en bilaga till brevet för hörande.

6.3.1. Hörande

Från och med år 2009 ska de jordbrukare för vilka länsveterinären föreslår en sanktionsprocent ha beretts tillfälle att bli hörda i ärendet. I Aitta (punkten tvärvillkor/hörande av jordbrukare i fråga om försummelser som observerats i samband med tvärvillkorskontroller) finns olika mallar för brev för hörande. I samband med hörandet skickas till jordbrukaren också en bilaga som innehåller en utredning över beräkningsgrunderna för sanktionsprocenterna i sådana fall då gården övervakas med avseende på flera tvärvillkor än ett. Brevet för hörande och dess bilaga skickas till gården tillika med protokollet med myndigheternas slutsatser. För brevet för hörande ställs en frist på två veckor.

NTM-centralens koordinator hör dessutom jordbrukaren i de fall då det är fråga om en uppsåtlig försummelse eller om koordinatorn tänker höja den föreslagna sanktionsprocenten. Det ska reserveras en tid för hörandet om minst två veckor, vid behov kan fristen också förlängas. Genmälet till brevet för hörande adresseras till inspektören. Att ett genmäle inte lämnas hindrar inte att ärendet behandlas. I bilagan till brevet för hörande finns ytterligare information om registreringen av försummelser.

6.3.2. Registrering av tvärvillkorspåföljder i tillämpningen

När gården påförs en tvärvillkorspåföljd på basis av observationer som gjorts vid den grundläggande övervakningen, väljs på mellanbladet ’tvärvillkor’ som registreringssituation ’pågår’ (inställt värde) varefter man trycker på tangenten ’Spara’ som är under den. Efter att genmälet till brevet för hörande har kommit kan man här vid behov ändra de föreslagna procentsatserna. Därefter väljs ’Färdig’ som situation i registreringen, varefter man igen trycker på ’Spara’, varefter de registrerade uppgifterna kan läsas i stödtillämpningen och kan användas. Om övervakningen inte leder till några påföljder, eller om jordbrukarens genmäle till brevet för hörande inte leder till några förändringar, väljer man också ’Färdig’ som registreringssituation och sparar uppgifterna.

6.3.3. Ringa försummelse enligt systemet för tidig varning

Från och med år 2015 kan djurhållaren meddelas om ringa försummelse av tvärvillkoren enligt systemet för tidig varning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013, artikel 99). Ringa försummelse leder inte till påföljder för djurhållaren om försummelsen åtgärdas inom utsatt tid. För att korrigera en ringa försummelse som observerats vid kontrollen av tvärvillkoren då det gäller märkning och registrering av djur, ges en tidsfrist på två veckor. Om man vid en senare kontroll som görs inom tre kalenderår upptäcker att försummelsen inte har åtgärdats, är påföljden för försummelsen en minskning med minst 1 % för det ursprungliga observationsåret och även vid upprepad försummelse för de uppföljande kontrollåren (minst 3 x 1 %).

Systemet för tidig varning kan inte tillämpas vid försummelser som leder till omedelbar fara för folkhälsan eller djurhälsan. Vad gäller märkning och registrering av djur kan anmälan om ringa försummelse göras i de fall då ID-kontrollprogrammets kalkyl föreslår noll (0) som påföljd eller då länsveterinären sänker den föreslagna påföljden till noll. För anmälan av ringa försummelse enligt tidig varning i kontrollprogrammet lämnas en nolla (en s.k. gammal nolla) i fältet för helhetsbedömning.

På fliken för tvärvillkor i ID-kontrollprogrammet införs från och med 2016 ett nytt fält ’retroaktivitet’ i samband med upprepad tidig varning. Om det framkommer upprepning i anslutning till tidig varning, registreras ett kryss i fältet i fråga. Motsvarande uppgift blir synlig också på sidan för tvärvillkorspåföljder i slutledningsprotokollet. Uppgiften överförs inte automatiskt till NTM-centralens tvärvillkorskoordinator, och därför måste uppgiften om retroaktiv försummelse av tidig varning också delges NTM-centralen.

Regionförvaltningsverkets länsveterinär sänder meddelandet till djurhållaren då det gäller kontroller som utförts av NTM-centralen inom det egna området. Blanketten om bedömning av lindrig försummelse som sänds till djurhållaren finns på Eviranet, under Sakenheter → Tvärvillkor → Gemensamma.

6.3.4. Upprepningar

Om en producent under en period på tre år upprepade gånger försummar att följa föreskrifterna om märkning och registrering av sina djur, höjs den sanktionsprocent som ges vid kontrollen. Koefficienten är 3 (3% → 9%), maximalt kan ges 100% (avsiktlig). En förutsättning för att koefficienten tas i bruk är att djurhållaren getts en utredning över den tidigare försummelsen och han getts möjlighet att rätta till situationen.

Om en påföljd om 15 % uppnås för upprepade försummelser, ska producenten upplysas om att ifall samma överträdelse observeras på nytt, anses jordbrukaren ha handlat avsiktligt. Då kan påföljdsprocenten stiga ända upp till 100 %. Det är NTM-centralens koordinator som sänder ut brevet med anmärkningen.

I samband med den första upprepningen ska försummelsen bedömas enligt övervakningsårets författningar och övervakningsanvisningar. Med andra ord om exakt samma upprepade försummelse är mindre vid den första upprepningen än då den första gången konstaterats, kan då också ett mindre värde flyttas till fältet för upprepning i tillämpningen än det värde som gavs för den föregående försummelsen. Om sanktionen första gången till exempel blev 3 % och samma försummelse som konstaterades året därpå var lindrigare och sanktionen då blev 1 %, kan man överväga värdena 1 eller 3 i fältet för upprepning. Om situationen klart försämrats jämfört med den första gången, kan man på motsvarande sätt också föreslå ett högre värde än sanktionen för det föregående året i fältet upprepning (5 %).

När upprepningen registreras i ID-tillsynsprogrammet sätts ett streck (från menyn) som värde i fältet ’helhetsbedömning’ på fliken tvärvillkor. På motsvarande sätt registreras ett streck (från menyn) i fältet ’upprepning’ i de fall av försummelse där ingen upprepning har observerats på gården.

Första upprepning

Det är fråga om första upprepning i sådana fall när samma försummelse konstateras en gång till på en gård under en period om tre år. Den upprepade försummelsen ska alltså vara exakt samma försummelse som konstaterats vid tidigare övervakningar på gården. Det är till exempel inte fråga om upprepning i en situation, där en gård påförts en sanktion till följd av övervakningen på grund av brister i fråga om nötkreatursförteckningen, men nästa år påförts en övervakningspåföljd på grund av saknade öronmärken.

Vid den första upprepningen blir påföljden den, att den påföljd som gården tidigare påförts till följd av samma försummelse multipliceras med tre. Om gården exempelvis året före påförts en påföljd på 1 % för avsaknad av öronmärken, och samma försummelse konstateras nästa år, så blir sanktionen på grund av upprepningen 1 x 3 = 3 %. I ID-övervakningstillämpningen registreras då det är fråga om en första upprepning den påföljdsprocent som gården påförts på grund av den tidigare försummelsen i fältet ’upprepning’ på tvärvillkorsmellanbladet, i enlighet med övervakningsårets författningar och övervakningsanvisningar. Man multiplicerar alltså inte procenttalet själv, utan den överförda procenten multipliceras av tillämpningen. I praktiken innebär det att eventuella tal som flyttas till fältet ’upprepning’ då det rör sig om en första upprepning är antingen 1, 3 eller 5 (tabell 1).

Om det på en gård under tidigare år gjorts flera kontroller av märkningen och registreringen av djuren är det skäl att besöka gården för att kontrollera om en eventuell sanktion verkligen är upprepad. Tillsynskörningarna för de två föregående åren då försummelser förekommit på gården visas nedtill på samma mellanblad. Om gården under tidigare år fått sanktioner till följd av kontrollerna, visas dessa sanktionsprocenttal intill de ovan nämnda föregående tillsynskörningarna. Då är det således skäl att besöka gården för att kontrollera om det rör sig om en upprepning, dvs. om exakt motsvarande försummelse som lett till sanktion för gården konstaterats på samma gård de två föregående åren.

Andra upprepning

Det rör sig om en andra upprepning i sådana fall, då exakt samma försummelse som lett till en sanktion för gården konstateras på samma gård för tredje gången. Det rör sig om en andra upprepning också i sådana fall, då det redan gått två år från den första upprepningen på gården. Begreppet upprepning ”nollställs” med andra ord först då exakt samma försummelse under två på varandra följande år inte konstaterats på samma gård.

Då det rör sig om en andra upprepning multipliceras värdet för den första upprepningen fortsättningsvis med talet tre. I praktiken innebär det att sanktionsprocenten 3 efter den första upprepningen i ovan nämnda fall åter multipliceras med tre, varvid den andra upprepningen ger en sanktion om 3 x 3 = 9 %.

Det tal, som gården påförts för den första upprepningen flyttas alltså till fältet ’upprepning’ i ID-kontrollprogrammet då det rör sig om en andra upprepning. Man multiplicerar alltså inte talet själv, utan talet multipliceras automatiskt med tre efter att det flyttats (multipliceringen sker mellan programmen, den syns inte i ID-

tillämpningen). Det tal som flyttas i samband med en andra upprepning kan således i praktiken vara antingen 3 eller 9 (tabell 1). Om gården redan i samband med den första upprepningen har ålagts en påföljd om 15 % (5 % x 3), tolkas situationen i samband med den andra upprepningen som uppsåtlig. Då väljs Ja i fältet ”Uppsåtlighet” och påföljden i fältet ”Helhetsbedömning” blir minst 15 %. I fältet ”Upprepning” sätts då ett streck. Talet i fråga visas fortsättningsvis nedtill på samma mellanblad, där man också finner försummelserna under de två föregående åren och de sanktionsprocenttal som de medfört för gården.

För att veta om det eventuellt redan rör sig om en andra upprepning, skall åter vid behov närmare utredas vad som konstaterats under kontrollerna på gården under de två föregående åren. Detta alltså i det fall att man märker att gården redan tidigare fått sanktioner i ID-kontrollerna under det föregående året.

Tredje upprepning

Det är fråga om en tredje upprepning i sådana fall, då exakt samma försummelse som lett till en sanktion för gården konstateras på samma gård för fjärde gången.

Också i samband med en tredje upprepning finns det tal som ska flyttas nedtill på samma mellanblad, såsom redan konstaterats i samband med en första och andra upprepning.

Inte heller nu multiplicerar man själv det tal som flyttas till fältet ’upprepning’, utan talet multipliceras automatiskt med tre efter att det flyttats. I samband med en tredje upprepning kan talet i fråga i praktiken endast vara 9, i övriga fall tolkas försummelsen som uppsåtlig då gränsen om 15 % påföljd har uppnåtts. Då registreras uppgiften enligt anvisningen ovan som vid en andra upprepning.

Om en försummelse första kontrollåret betraktats som avsiktlig, blir sanktionsprocenten då det rör sig om en upprepning automatiskt 100. Koordinatorn har ändå möjlighet att sänka denna procent.

Första året påförd	**Första upprepning**			**Andra upprepning**			**Tredje upprepning**		
sanktion	registreras		sanktion	registreras		sanktion	registreras		sanktion
0	0	0 * 3 =	0	0	0 * 3 =	0	0	0 * 3 =	0
1	1	1 * 3 =	3	3	3 * 3 =	9	9	9 * 3 =	27 -> 15 (max.)
3	3	3 * 3 =	9	9	9 * 3 =	27 -> 15 (max.)	Avsiktlig		15-100
5	5	5 * 3 =	15	Avsiktlig		15-100	Avsiktlig		15-100
Avsiktlig	Avsiktlig		15-100	Avsiktlig		15-100	Avsiktlig		15-100

Tabell Värden för 1. upprepning

år 2014 påförd sanktion	Första upprepning registreras		sanktion	Andra upprepning registreras		sanktion
0	0	0 * 3 =	0	0	0 * 3 =	0
1	1	1 * 3 =	3	3	3 * 3 =	9
3	3	3 * 3 =	9	9	9 * 3 =	27 -> 15 (max.)
5	5	5 * 3 =	15	Avsiktlig		15-100
Avsiktlig	Avsiktlig		15-100	Avsiktlig		15-100

Tabell Värden för 2. upprepning

år 2015 påförd sanktion	2016 första upprepning registreras		sanktion
0	0	0 * 3 =	0
1	1	1 * 3 =	3
3	3	3 * 3 =	9
5	5	5 * 3 =	15
Avsiktlig	Avsiktlig		100

Tabell Värden för 3. upprepning

6.4. Insändande av kopia av protokoll över slutsatser från RFV till NTM-centralens koordinator

En kopia av protokollen (också en skannad version duger) ska skickas till NTM-centralens koordinator inom en månad efter att protokollet upprättats. Om inga försummelser har observerats vid kontrollen räcker det med att resultaten registreras i ID-tillämpningen inom en månad efter att protokollet färdigställts. I dessa fall behöver alltså protokollkopior inte skickas till NTM-centralerna.

7. Förhindrande av inspektion

Enligt artikel 25 i kommissionens kontrollförordning 809/2014 kan kontroller på plats förhandsanmälas, förutsatt att detta inte strider mot kontrollens syfte. I sådana fall där kontrollen förhandsanmälts, men jordbrukaren per telefon meddelar att man inte får besöka gården för utförande av tvärvillkorskontroll, ska jordbrukaren underrättas om att kommunen avslår jordbrukarens stödansökningar[1] ifall jordbrukaren ställer hinder i vägen för att kontrollen genomförs (1306/2013 59.7 art.).

Därefter ska man försöka genomföra en inspektion på den gård som ska övervakas.

Om jordbrukaren ännu när gården besöks sätter hinder i vägen för inspektionen, antecknas i fältet för ytterligare uppgifter i inspektionsprotokollet:

- Jordbrukaren har förhindrat att granskning utförs och
- Jordbrukaren har underrättats om att hindrandet av inspektion leder till att man på kommunen kommer att avslå jordbrukarens stödansökan

[1] Stöd för vilka ansökan avslås: Av EU helt finansierade direktstöd (grundstöd, förgröningsstöd, bidrag för jordbruksgrödor, stöd till unga jordbrukare, bidrag för nötkreatur, bidrag för mjölkkor, får- och getbidrag), EU:s delfinansierade stöd (miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion, kompensationsersättning och ersättning för djurens välbefinnande) samt nationella nordliga hektarstöd (delvis).

På samma sätt görs också ifall inspektören slutligen måste begära handräckning av polis för att kunna genomföra andra inspektioner än tvärvillkorskontroll.

I tillämpningen registreras ”övervakas ej” och i fältet för ytterligare uppgifter skrivs samma uppgifter som i punkten för ytterligare uppgifter i övervakningsprotokollet. Vid gårdsbesöket överlämnas inget brev för hörande till jordbrukaren, utan hörandet utförs först av kommunen i samband med att beslut om förkastande av stödansökan fattas.